

| Titulació         | Tipus | Curs |
|-------------------|-------|------|
| Història de l'Art | OT    | 3    |
| Història de l'Art | OT    | 4    |

## Professor/a de contacte

Nom: Sandra Alvaro Sanchez

Correu electrònic: sandra.alvaro@uab.cat

## Equip docent

Sandra Alvaro Sanchez

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

No n'hi ha. Es recomana tenir domini de l'anglès per poder consultar la bibliografia y els materials de referència, que el professorat anirà facilitant durant el curs. També cal mostrar interès pels reptes sociopolítics i mediambientals del món actual, així com per l'art i la seva relació amb la tecnologia i la societat.

## Objectius

### Contextualització

L'assignatura "Obres i debat de l'art actual" es planteja seguir els esdeveniments d'un món canviant a través de l'anàlisi de les obres artístiques contemporànies i de la implicació de l'art en els reptes i noves visions que es plantegen des de la societat globalitzada, la ciència i la tecnologia.

D'aquí s'estudiaran els canvis produïts en els temes, mitjans i funcions de l'art d'ençà de la postmodernitat i els referents teòrics que han portat l'art contemporani a esdevenir una recerca material i metodològica entorn a com l'ésser humà percep, coneix i es situa en un món complex. En definitiva, l'assignatura farà un repàs als majors reptes que enfronta la contemporaneïtat i com l'art utilitza tots els mitjans al seu abast per imaginar futurs possibles.

### Objectius

Mitjançant l'anàlisi situat de la producció artística contemporània, l'estudi dels problemes que afronta, els mitjans que utilitza i les seves fonts teòriques, els estudiants enriqueiran la seva formació, tot obtenint eines addicionals que els permetin crear les seves pròpies propostes.

Entre els objectius específics:

- Conèixer l'entorn creatiu contemporani, com aquest s'ha vist influït per l'adopció de les noves tecnologies i quins són els valors i conceptes que s'hi han desenvolupat.
- Aprendre a situar històricament l'evolució de noves formes d'expressió artística, la formació de nous entorns creatius i quins en són els personatges, els esdeveniments, les publicacions i les obres destacades.
- Conèixer els reptes que afronta l'art contemporani i els autors i textos que influeixen en la creació artística.
- Entendre la relació de l'art actual amb la tecnologia i la societat.
- Comprendre els nous conceptes que defineixen l'art contemporani i al voltant dels quals es desenvolupa.
- Dominar l'anàlisi material i històrica de les creacions contemporànies i ser capaç de contextualitzar-les.
- Aprendre a desenvolupar i fonamentar una proposta creativa o crítica.

## Competències

Història de l'Art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
9. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
10. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
11. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
12. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.

## Continguts

Continguts

L'assignatura introdueix l'entorn de l'art actual a partir de l'anàlisi d'una selecció d'obres contemporànies creades en resposta a diferents temes i des de diverses perspectives teòriques i metodològiques actuals. Aquests situen l'art en relació amb l'encontre amb el món globalitzat, l'apogeu del capitalisme, els estudis postcolonials i de gènere i les noves tecnologies per una banda, i en la resposta a reptes contemporanis com són la intel·ligència artificial, el col·lapse dels recursos naturals o els canvis geopolítics, per l'altra.

- Introducció: De la Postmodernitat al món global
  1. La fi de la ideologia del progrés i l'aparició de nous temes
  2. Art i ciència a la fi dels segle XX
  3. La fi de la modernitat i l'emergència dels Nous Mitjans
- Art participació i democràcia: La poètica dels Mitjans socials
  1. De la representació al process i la participació
  2. Nous Mitjans, interactivitat i comunicació
  3. Internet i la poètica dels mitjans socials
- Art i gènere: subjectivació i la interrupció del discurs
- Art i ecologia: Nos paradigmes visuals i móns especulatiu

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                                                            | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge              |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------|------|---------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                 |       |      |                                       |
| Classes Magistral                                                                | 40    | 1,6  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Tipus: Supervisades                                                              |       |      |                                       |
| Realització de comentaris a propòsit d'obres. Treball d'investigació i exposició | 40    | 1,6  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Tipus: Autònomes                                                                 |       |      |                                       |
| Preparació individual dels treballs                                              | 70    | 2,8  | 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12       |

Aquest curs combina teoria i pràctica. Per aquest motiu es important que l'alumne complementi les classes amb les lectures i materials recomanats. També son importants l'assistència i la participació activa a l'aula.

CLASSES PRESENCIALS A L'AULA: L'espai i temps de classe son l'escenari on s'analitzarà des d'un punt de vista teòric i material les obres del panorama artístic i creatiu actual, seleccionades d'acord amb les problemàtiques proposades.

També es mantindrà l'alumnat al dia dels esdeveniments culturals a l'entorn, estimulant la llur participació en la vida cultural de la ciutat.

Per participar activament de les activitats dirigides es necessari que l'alumne realitzi TREBALL AUTÒNOM llegint i preparant els textos i material audiovisual recomanat. D'altra banda a final de cada tema es proposaran activitats a l'aula que contribueixin a l'assimilació i posada en pràctica dels conceptes i metodologies apresos.

TUTORIES: Les tutories serviran per oferir als alumnes orientació metodològica i bibliogràfica, així com per a guiar-los en la realització d'activitats supervisades - treball d'investigació i exposició.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                  | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge              |
|--------------------------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------|
| Comentari de text                                      | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12        |
| participació i aprofitament de les activitats a l'aula | 10% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Prova escrita                                          | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Treball d'investigació i exposició                     | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |

#### Activitats d'avaluació

ACTIVITATS A L'AULA: al final de cada tema es realitzaran activitats relacionades amb el tema tractat, aquestes s'avaluarà oralment o mitjançant questionaris breus. (10% de la qualificació total)

TREBALL D'INVESTIGACIÓ I EXPOSICIÓ: Els alumnes s'organitzaran en grups i escolliran un tema, entre els proposats per la professora. Hauran de dur a terme una tasca de recerca tutelada per elaborar una proposta teòrica-crítica o artística entorn al tema. El treball s'exposarà a classe a final de curs. (30% de la qualificació total)

PROVA ESCRITA: A final de curs hi haurà una prova escrita on s'evaluaran les competències apreses (30% de la nota final)

COMENTARI DE TEXT: a final de curs caldrà entregar un comentari crític sobre un dels textos treballats a l'aula.

#### Qualificació i procés de revisió

La nota final es la mitja ponderada de les notes obtingudes a totes les activitats, sempre i quan s'hagi arribat a una puntuació de 5 o més en totes i cadascuna d'aquestes.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

#### Recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total. En el cas dels alumnes que hagin optat per l'avaluació única, caldrà que hagin presentat totes les evidències.

Totes les activitats, excepte la participació a l'aula, son recuperables, mitjançant l'execució d'una tasca equivalent, indicada per la professora en el moment de revisió i publicada al campus virtual.

(\*) En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

## AVALUACIÓ ÚNICA

Els alumnes acollits a l'avaluació única hauran de presentar tres evidències en les dates assenyalades al campus virtual a principis de curs:

- Realització d'un projecte de recerca (40%): l'estudiant haurà de proposar un projecte de recerca a principis de curs i desenvolupar-lo seguint les instruccions facilitades per el professor un cop avaluada i aprovada la proposta.
- Realització d'una prova escrita (40%)
- Comentari crític d'una de les lectures obligatòries del curs (20%): La llista de lectures i requeriments de la prova es comunicarà a principis de curs al campus virtual.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

## RECUPERACIÓ DE L'AVALUACIÓ ÚNICA

Poden presentar-se a la recuperació els alumnes que hagin lliurat totes les evidències i hagin obtingut una nota mitja no inferior a 3,5. La recuperació consistirà en la realització d'un examen presencial i l'entrega dels treballs equivalents al projecte de recerca i comentari de text.

## US DE LA IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la traducció de textos, la preparació de presentacions i la recerca de fonts d'informació complementaries a les facilitades a l'aula. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

## Bibliografia

A més de la bibliografia de referència bàsica, la professora facilitarà material de suport, en formats diversos, per a cada tema específic a lo llarg del curs

- Bishop, Claire. Participation / Edited by Claire Bishop. London: Whitechapel, 2006. Print.
- Butler, Judith. Cuerpos que importan: sobre los límites materiales y discursivos del "sexo" / Judith Butler. Buenos Aires [etc: Paidós, 2002. Print.
- Butler, Judith. El Género en disputa / Judith Butler; traducción: Ma Antonia Muñoz. 1a edición en esta presentación. Barcelona: Paidós, 2017. Print.
- Colebrook, Claire. Death of the Posthuman. Open Humanities Press. 2014. PDF  
ISBN: 978-1-78542-011-5 on-line.  
<http://www.openhumanitiespress.org/books/titles/death-of-the-posthuman/>
- Cubit, Sean and Paul, Thomas. Relive. Cambridge, MA: MIT Press. 2013
- Fuller, Matthew. Media Ecologies: Materialist Energies in Art and Technoculture / Matthew Fuller. Cambridge: London, 2005. Print.
- Fuller, Matthew. Behind the Blip: Essays on the Culture of Software / Matthew Fuller. Brooklyn, NY: Autonomedia, 2003. Print.
- Grau, Oliver. Virtual Art: from Illusion to Immersion / Oliver Grau; Translated by Gloria Custance. Cambridge (Massachusetts): MIT, 2003. Print.

- Grau, Oliver. *MediaArtHistories*(Edited by Oliver Grau. Cambridge, MA: MIT Press, 2007. Print.
- Haraway, Donna Jeanne. *Simians, Cyborgs, and Women: the Reinvention of Nature* / Donna J. Haraway. New York (N.Y.): Routledge, 1991. Print.
- Haraway, Donna Jeanne. *Manifiesto ciborg* / Donna J. Haraway. Primera edición e impresión en Kaótica Libros. Madrid: Kaótica Libros, 2020. Print.
- Haraway, Donna Jeanne. et al. *Ciencia, cyborgs y mujeres: la reinvención de la naturaleza* / Donna J. Haraway; prólogo a la edición española de Jorge Ardití, Fernando García Selgas y Jackie Orr; [traducción de Manuel Talens]. Madrid: Cátedra, 1995. Print.
- Harman, Graham. *Arte y Objetos*. Madrid: Enclave de Libros Ediciones, 2021 ISBN: 9788412218213
- Hayles, Katherine. *Writing Machines*, Cambridge, MA: MIT Press. 2002
- Heather Davis and Etienne Turpin. *Art in the Anthropocene: Encounters Among Aesthetics, Politics, Environments and Epistemologies/* Edited by Heather Davis and Etienne Turpin. Open Humanities Press. 2014 PDF ISBN: 978-1-78542-000-9 On-line:  
<http://www.openhumanitiespress.org/books/titles/art-in-the-anthropocene/>
- Huyssen, Andreas. *After the Great Divide: Modernism, Mass Culture, Postmodernism* / Andreas Huyssen. Houndmills, Hampshire;: MacMillan Press, 1988. Print.
- Krauss, R. (1978). *Sculpture in the expanded field*
- Krauss, R (1999) *A Voyage in the Nord Sea. Art in the Age of the Post-medium Condition*
- Klein, Naomi, and Albino Santos Mosquera. *Esto lo cambia todo: el capitalismo contra el clima* / Naomi Klein; traducción de Albino Santos Mosquera. 1a edición. Barcelona: Paidós, 2015. Print.
- McLuhan, M., Powers, B. R., & Ferrari, C. (2015). *McLuhan, Marshall, 1911-1980, The global village. Espanol<br>La aldea global: transformaciones en la vida y los medios de comunicacion mundiales en el siglo XXI: la globalizacion del entorno: ultimo trabajo de Marshall McLuhan* (1st ed.). Gedisa Editorial.
- McLuhan, M., & Fons Francisco Rico. (1966). *Understanding media: the extensions of man*. McGraw-Hill Books.
- Latour, Bruno & Weibel, Peter. *Critical Zones: The Science and Politics of Landing on Earth/* Edited by Brno Latour and Peter Weibel. Cambridge, MA: The MIT Press. 2020 ISBN: 0262044455
- Lyotard. *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. Trans. Geoffrey Bennington and Brian Massumi. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1984 [La Condition postmoderne: Rapport sur le savoir. Paris: Éditions de Minuit, 1979], ISBN 978-0816611737.
- Malloy, Judy. *Women Art and Technology/* Edited by Judy Malloy. Cambridge. MA: MIT University Press. 2003. ISBN: 9780262538350
- Malloy, Judy. *Social Media and Poetics*. Edited by Judy Malloy. Cambridge, MA: MIT University Press, 2016. ISBN: 9780262034654
- Munster, Anna. *Materializing New Media: Embodiment in Information Aesthetics* / Anna Munster. Lebanon: Dartmouth College Press, 2011. Print.
- Munster, Anna. *An Aesthesia of Networks: Conjunctive Experience in Art and Technology/* Nanna Munster. Cambridge, MA: MIT University Press. 2016. ISBN: 9780262018951
- Plant, Sadie. *Ceros + unos: mujeres digitales + la nueva tecnocultura* / Sadie Plant; [traducción: Eduardo Urios]. Barcelona: Destino, 1998. Print.
- Popper, Franck. *From Technological to Virtual Art*. Cambridge, MA: MIT University Press, 2006. ISBN: 9780262162302
- Maria Ptqk, Teresa Castro, Paula Bruna, Susana Jiménez Carmona, Marisol de la Cadena, Santiago Martínez Medina, Helen Torres, Maria Arnal, Irene Solà, María Sánchez. *Science Friction. Life Among Companion Species/ CCCB and Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona*. 2021. 978-84-9803-980-1 (Català / English)
- Tsing, Anna Lowenhaupt. *Friction: an Ethnography of Global Connection* / Anna Lowenhaupt Tsing. Princeton: Princeton University Press, 2005. Print.
- Tsing, Anna Lowenhaupt. *The Mushroom at the End of the World: on the Possibility of Life in Capitalist Ruins* / Anna Lowenhaupt Tsing. Pilot project. eBook available to selected US libraries only. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2015. Web.
- Tsing, Anna Lowenhaupt et al. *Arts of Living on a Damaged Planet: Ghosts of the Anthropocene* / Anna Tsing, Heather Swanson, Elaine Gan, Nils Bubandt, Editors. Ed. Anna Lowenhaupt Tsing et al. Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota Press, 2017. Print.
- Wark, McKenzie. *A Hacker Manifesto* McKenzie Wark. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004. Web.
- Wark, McKenzie. *The Beach Beneath the Street: the Everyday Life and Glorious Times of the Situationist International/* McKenzie Wark. London: Verso, 2015. Print.

- Wilson, Stephen. Information Arts / Wilson Stephen. Cambridge, MA: MIT Press, 2001. ISBN: 9780262731584

## Programari

L'assignatura no requereix de l'ús de programari específic, a part de les eines habituals emprades per l'edició de textos i elaboració de presentacions (Office, Open Office, Canva...)

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma          | Semestre            | Torn      |
|--------------------------|------|-----------------|---------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Català/Espanyol | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria              | 1    | Català/Espanyol | primer quadrimestre | matí-mixt |